

Kortlægningsværktøj mm.

Grøn Energi,
12. september 2013

Peter Brøndum

Køleanlæg vs. varmepumpe

Køleanlæg

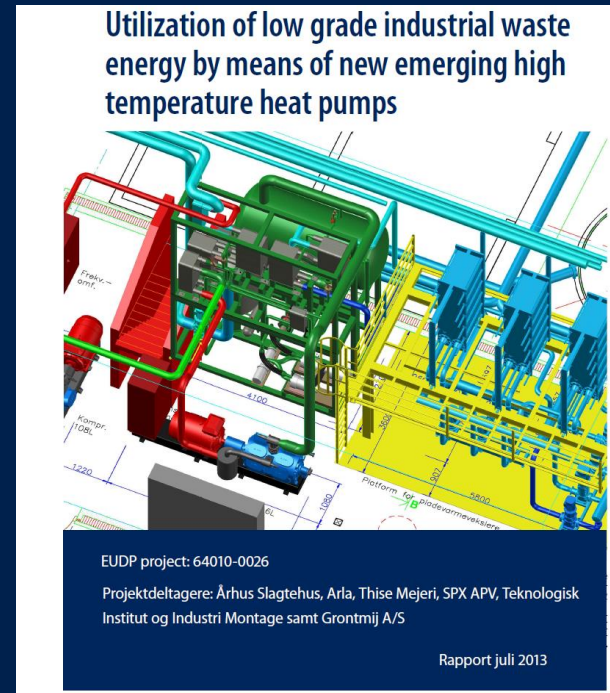

Varmepumpe

Den korte udgave

EUDP –project 64010-0026

- *Over 500kW*
- *Over 80°C*
- *Naturlige kølemidler*

Varmepumper

Varmepumpetoget kører –
også uden EUDP og GMDK.

Vi skal tilføre værdi til processen.

- Screeningsværktøjer
- Udvælgelsesværktøj
- Standarder

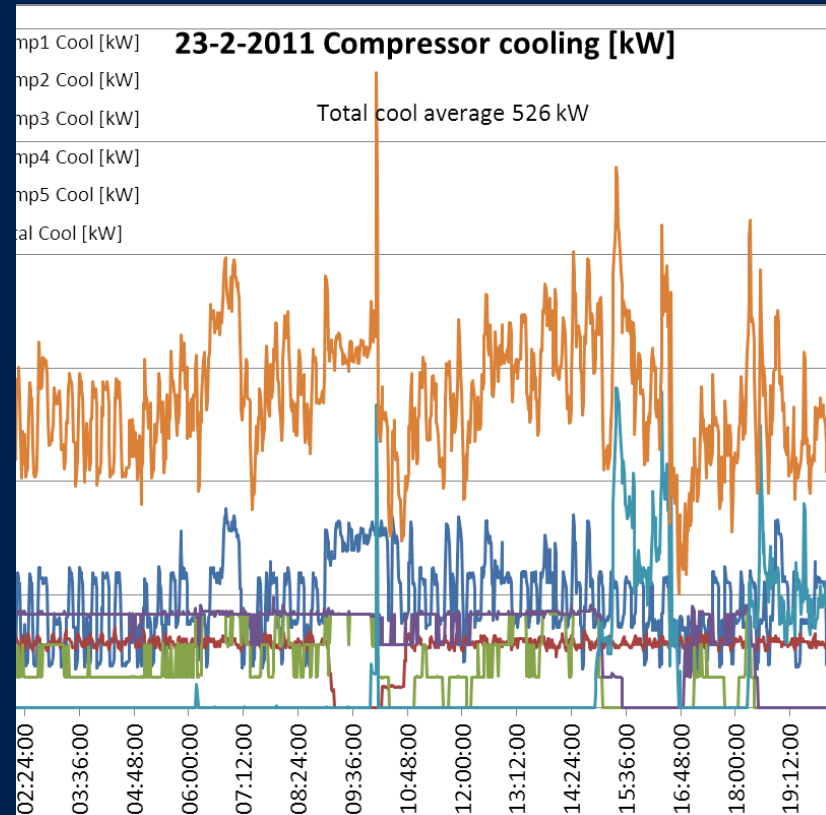
Og så skal vi sikre, at toget kører (demonstrationsprojekt) og næste tog kører hurtigere.

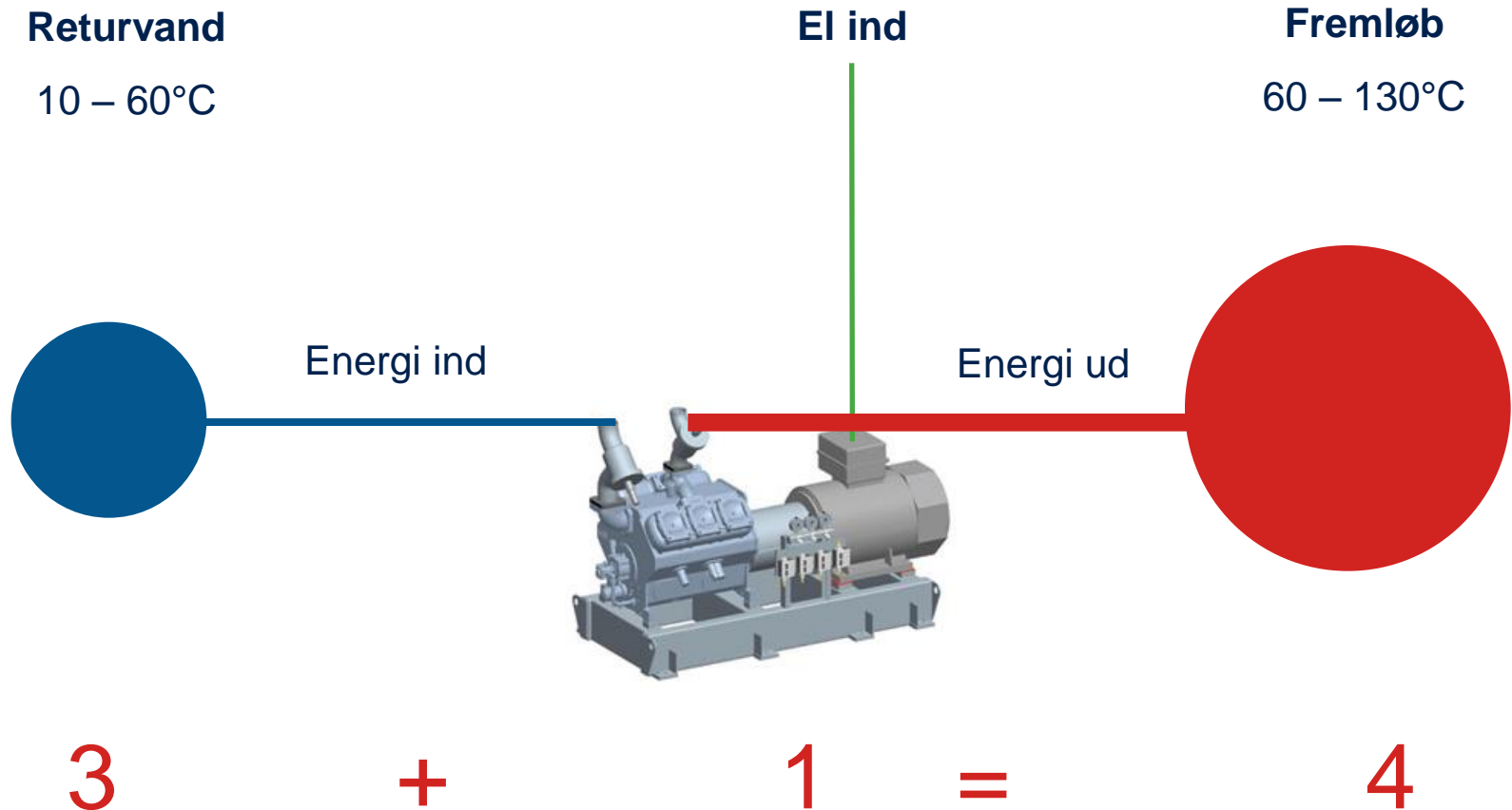
Arbejdsfilosofi og deltagere

5

1. Minimere energibehovet
2. Varmeveksle, hvor det er muligt
3. Overveje, om en varmepumpe er den bedste løsning til det varmebehov, der er tilbage.

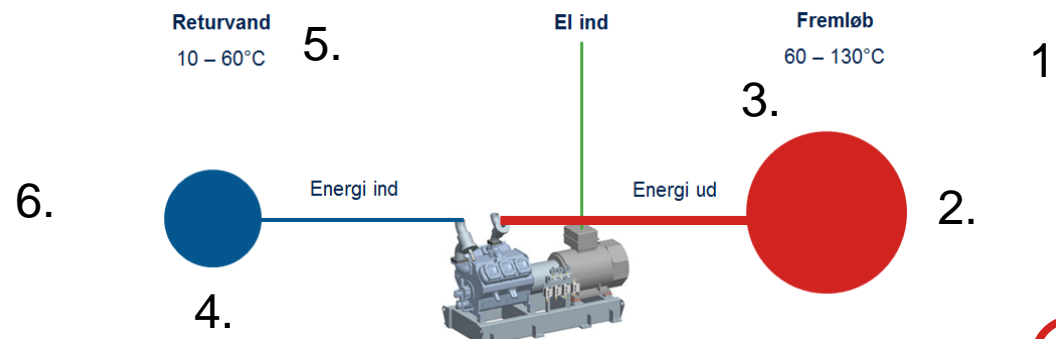

Princip for varmepumpe

6 simple spørgsmål

1. Hvilken type varme skal erstattes?
2. Hvor stort er varmebehovet?
3. Hvilke fremløbs- og returløbstemperaturer ønskes på vandet i varmepumpen?
4. Hvor stammer overskudsenergien fra?
5. Hvad er temperaturerne i overskudsenergien?
6. Hvor meget overskudsenergi er der tilgængelig?

Og hvad skal der svares på?

Udgangspunktet:

- Et forprojekt skal ikke tage 1 år, men en måned.
Det skal ikke koste 1. mill, men 100.000 kr.

Hvad ønsker vi at forsimple:

- Hvilken COP kan vi forvente?
- Hvilken teknologi er velegnet?
- Hvad er investeringen?
- Hvad er besparelsen?
- Hvad er substitutionsprisen?

Hvilken COP kan vi forvente?

Carnots virkningsgrad: $COP_c = T_2 / (T_2 - T_1)$

Peters tommelfingerregel:

Max opnåelig COP
= $2/3$ af COP_c

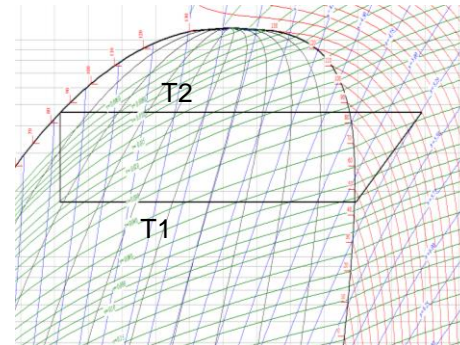
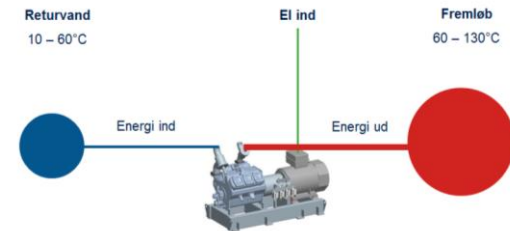
Eksempel:

Henter ved $8^\circ \rightarrow$ fordampningstemperatur = 5°

Afleverer ved $75^\circ \rightarrow$ kondenseringstemperatur = 78°

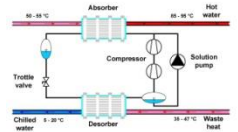
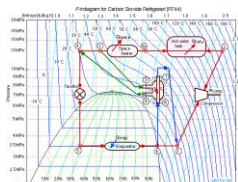
$COP_c = T_2 / (T_1 - T_2) = (273 + 78) / (78 - 5) = 4,8$

Realistisk COP 3,2

Teknologier – gode gamle kendinge

10

- Højtryksvarmepumpe med ammoniak som kølemiddel, almindelig kredsproces ved højt tryk
- Kulbrinteløsninger, almindelig kredsproces
- Transkritisk CO₂ - stort temperaturglid på varm side
- Hybrid energi (Norge, 6 anlæg installeret) – mulighed for stort temperaturglid på kold og varm side
- Vanddamp – få taylormade anlæg installeret, almindelig kredsproces ved lavt tryk, mulighed for direkte kontaktvarmeveksling ved processer med vand

UDFORDRINGER

11

1. Temperatur difference
2. Nettet
3. Samtidig
4. Substitutionspris
5. Teknologi
6. Ejerforhold

Geotermi 1

Carnots virkningsgrad: $\eta_c = T_2 / (T_2 - T_1)$

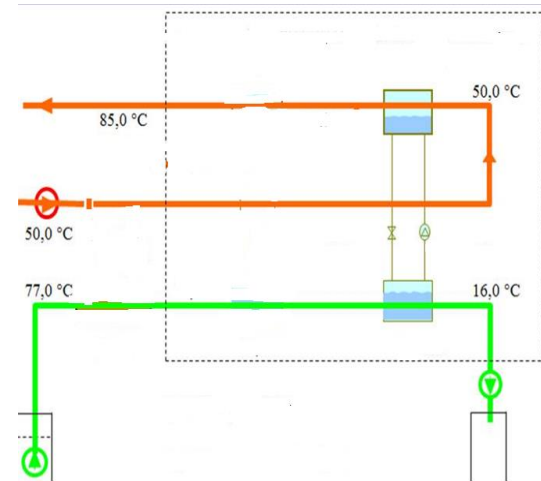
Peters tommelfingerregel: max 2/3 af Carnot

Henter ved $16^\circ \rightarrow$ fordampningstemperatur = 13°

Afleverer ved $85^\circ \rightarrow$ kondenseringstemperatur = 88°

$\eta_c = T_2 / (T_1 - T_2) = (273 + 88) / (88 - 13) = 4,8$

Realistisk COP 3,2

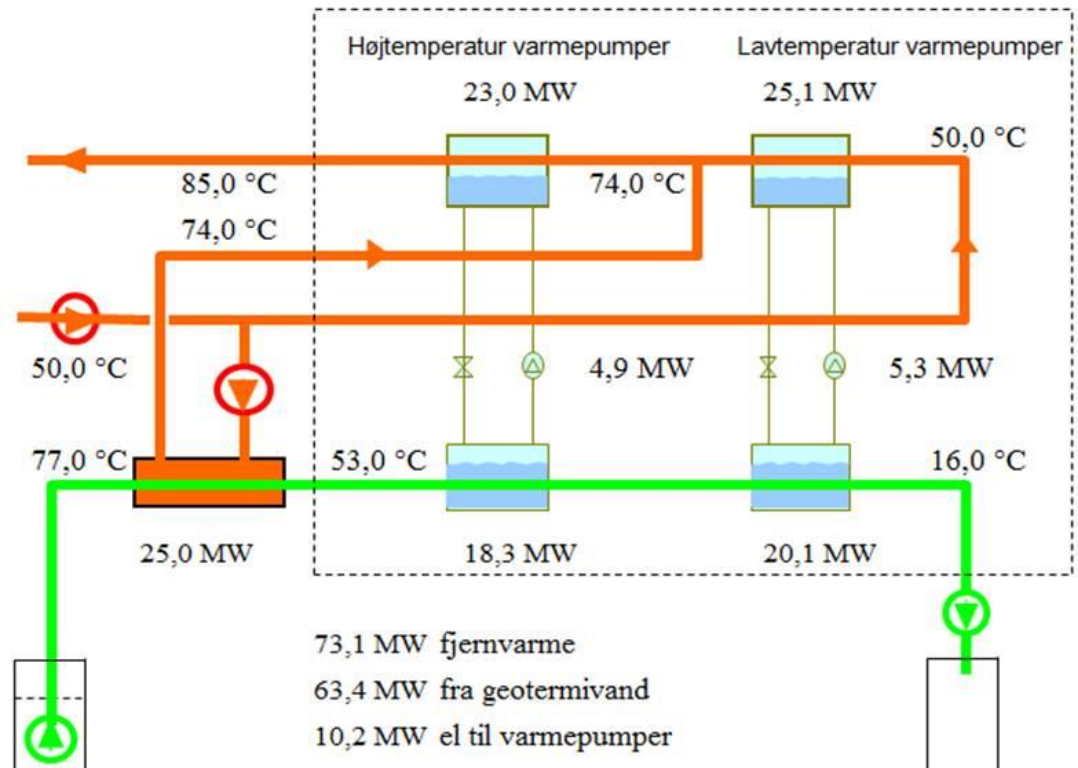

Geotermi 2

Carnots
 virkningsgrad: $\eta_c = T_2 / (T_2 - T_1)$
 Peters
 tommelfingerregel:
 max 2/3 af Carnot

Henter ved 16° →
 fordamningstemperatur = 13°
 Afleverer ved 74° →
 kondenseringstemperatur = 77°
 $\eta_c = T_2 / (T_1 - T_2) = (273 + 77) / (77 - 13) = 5,5$

Realistisk COP 3,6
 (Før 3,2)

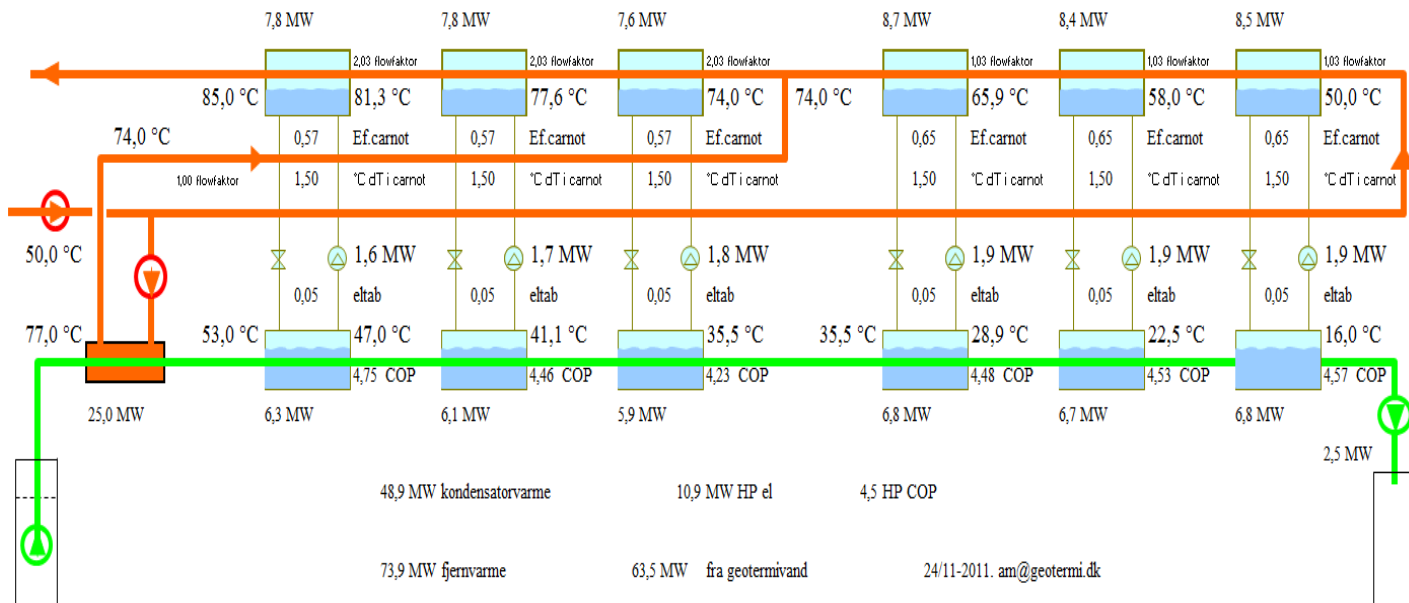
Geotermi 3

Carnots virkningsgrad: $\eta_c = T_2 / (T_2 - T_1)$

Peters tommelfingerregel: max 2/3 af Carnot

Henter ved 16° → fordampningstemperatur = 13°
 Afleverer ved 58° → kondenseringstemperatur = 61°
 $\eta_c = T_2 / (T_1 - T_2) = (273 + 61) / (61 - 13) = 7,0$

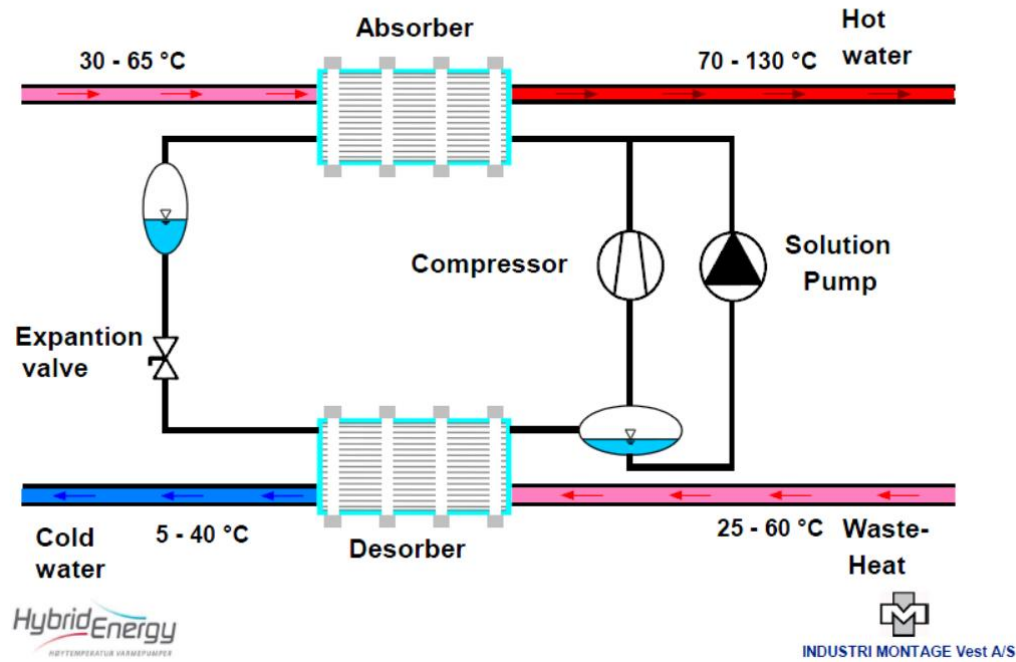
Realistisk COP 4,6 (Før 3,6/3,2)

Hybrid varmepumpe

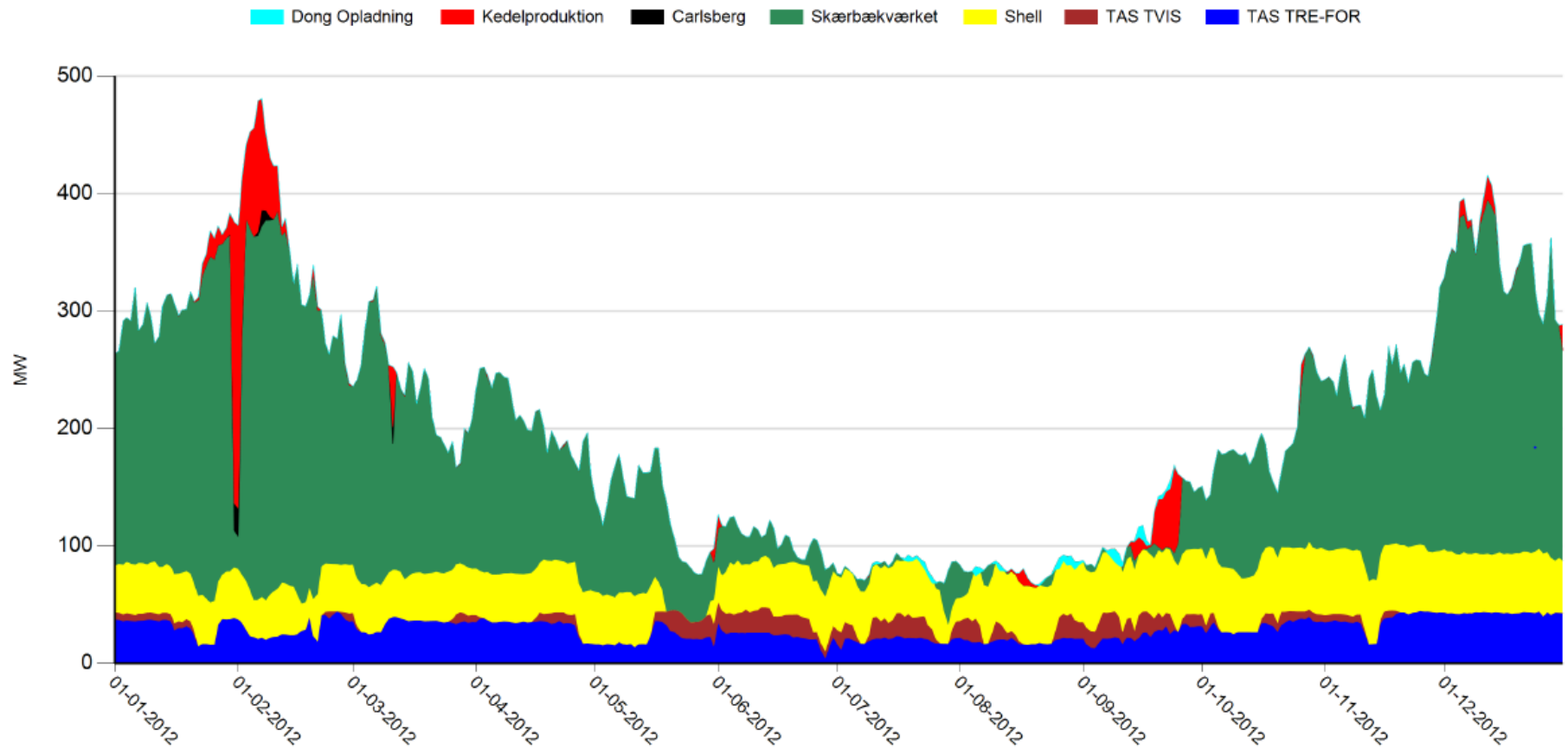
Hybrid Heat Pump

Absorption/Kompression - NH₃/H₂O

Afsætning

- Hvordan sikres afsætning af varmen om sommeren?

Er det teknisk muligt

17

Er der tekniske barrierer ved et varmepumpe?

- Engineering, design, opbygning, commissioning og drift af et varmepumpeanlæg er at sammenligne med et almindeligt køleanlæg.
- Spørgsmålet er ikke om man skal have en varmepumpe – men om en varmepumpe passer ind i ens energitiltag.
- De tre bud:
  1. spar
  2. varmeveksel
  3. hvad så ....

Indhold af værktøj

- Referencen
  - Varmebehov
  - Overskudsvarme
  - Varmepumpen
  - Priser og afgifter
  - Økonomi
- Input
- Output
-

Tak for opmærksomheden

19

Peter Brøndum
pbu@grontmij.dk

grontmij.dk